

Ritt Bjerregaard
gi'r Robert Pedersen
svar på tiltale

Han står vagt om montererne i parti-museet

I Søndags-Aktuelt i forrige uge benyttede Robert Pedersen endnu engang lejligheden til at luften de synspunkter, han også lagde frem på Årsmødet og der stod ganske alene med. Som alle de andre gange, hvor han har ført sig frem, fik Robert også denne gang en omfattende og smuk omtale i de borgerlige blade. Man fik indtryk af, at der er to fløje i folketingsgruppen, men det kom som sædvanlig ikke til at stå klart, hvori de består. De består nemlig af Robert på den ene side og alle gruppens øvrige medlemmer på den anden, ganske som Årsmødet demonstrerede. Om man vil kalde det en splittelse i partiet, er jo lidt af en smagsag — sidste gang det blev luftet, tror jeg nok, det blev fremstillet som om der blev brugt stokkemetoder over for en samvittighedsdyngtet partifælle. Det påskud, Robert denne gang benyttede til at vende tilbage til martyriret, var, så vidt jeg kunne forstå, at jeg har været medstifter af »Fredsfondens Vennekreds« og i den forbindelse givet udtryk for den angst og utryghed, jeg føler ved terrorbalancen og atomoprustningen. Hvad jeg sagde ved den lejlighed har været trykt som kronik i Aktuelt den 1. marts d.å. og det behøver jeg ikke at gentage her.

Jeg gjorde mig i min tale umage for ikke at fremstå som repræsentant for Socialdemokratiet eller for folketingsgruppen, fordi jeg mente, det ville være forkert af mig at optræde som partipolitiker i sammenhæng med fredsfonden, hvis arbejde netop er tværpolitisk. På den anden side er det klart, at jeg som resten af befolkningen (minus Robert) støtter den danske udenrigspolitik i raketsagen.

I modsætning til Robert

Ligesom Socialdemokratiet og efterhånden den danske regering — og stadig i modsætning til Robert — synes jeg, at der skulle tages forbehold over for NATO's raketopstilling. Robert mener, at Socialdemokratiet har skiftet standpunkt i denne sag. Han anklager os for, at vi har ladet os påvirke af de forandringer, der er sket i verden siden dobbeltbeslutningen blev vedtaget. For os andre er det hovedsagen, at vi ikke mener, at forhandlingsmulighederne var udtømte, og at raketterne ikke burde være opstillet. Strengt taget var det lige præcis, hvad dobbeltbe-

Robert Pedersen — og med ham mange andre — opfatter det som et smukt karaktertræk ikke at skifte mening, skriver Ritt Bjerregaard.

»Det danske samfund er meget, meget anderledes, end det var i Staunings dage«.

slutningen gik ud på — nemlig at forhandle og ikke opstille raketterne, før forhandlingsmulighederne var udtømte. Om den fortolkning, Socialdemokratiets folketingsgruppe og dermed den danske regering, har anlagt, er mest i

overensstemmelse med, hvad der i sin tid blev vedtaget, eller om Roberts fortolkning er det — det er et meget akademisk spørgsmål af en vis historisk interesse men uden politisk betydning. Det politisk betydningsfulde — det som berører vores hverdag og vores nutid — det er den kendsgerning, at opstillingen af endnu flere atomraketter i Europa både de sovjetiske og NATO's udgør en trussel mod hele vores tilværelse. Derfor skulle forhandlingerne have fortsat. Derfor må vi se at få de raketter pillet ned igen. Det har Robert en anden opfattelse af, og det skal han have lov til, og dermed skulle den potte i og for sig være ude.

Fra Staunings tid i 30'erne

Når der imidlertid alligevel kan være grund til at holde fast i uenigheden lidt endnu, er det af to grunde:

For det første en principiel, for det andet en mere snæver aktuel.

Først det principielle. Robert Pedersen roser sig i forbindelse med sit forsvarspolitiske særstandpunkt af, at han er det folketingsmedlem, der har været medlem af partiet i længst tid. Helt fra før vi andre blev født, har Robert været med. Hvor længe det nøjagtig er, ved jeg ikke, men i hvert fald fra Staunings tid i 1930'erne. Jeg ved ikke, om han mener, at han repræsenterer den forsvars- og sikkerhedspolitiske tradition helt fra forsvarsforliget i 1937 og Staunings berømte tale i Lund, hvor han afviste, at Danmark var blevet ansat til at være Nordens lænkehund mod syd. Det kan godt være, at traditionen først begynder i 1949, da Danmark af en socialdemokratisk regering blev meldt ind i NATO, selvom Stauning på en eller anden måde plejer at blive holdt frem. I alt fald er det sikkert og vist, at Robert Pedersen ikke har skiftet opfattelse siden 1949. Han har ment det samme, som han nu mener under McCarthy og Den Kolde Krig. Han holder fast i de gamle dyder fra dengang. H. C. Hansen var udenrigsminister. Han repræsenterer traditionen fra Per Hækkerups og Vietnam-krigens tid sidst i 1960'erne og de første år af 70'erne — kort sagt Robert skifter ikke opfattelse.

Noget klædeligt og trygt ved ældre herrer

Robert Pedersen — og med ham

mange andre — opfatter det som et smukt karaktertræk ikke at skifte mening. Det gælder om at holde fast i, hvad man mente i sine unge dage hele livet igennem. Det gør Robert, og der er måske også noget klædeligt og trygt ved ældre herrer med den slags faste principper. Men det er ganske klart, at sådan kan det ikke gå an at opfatte et politisk parti. Det er ikke nogen kompliment at sige om et politisk parti, at det ikke har skiftet opfattelse i 40 år — og det er det måske, når det kommer til stykket heller ikke, når man kan sige det om en person. For verden har jo forandret sig i de 40 år. Det danske samfund er meget, meget anderledes, end det var i Staunings dage og også end på H. C. Hansens tid. Det kan ikke engang gå an at tro, at man kan føre politik som Per Hækkerup eller Jens Otto Krag gjorde. Det tror Robert, at vi kan, ja, ikke alene tror han det, han praler af, at han tror det. Ham om det — det er værre, hvis Socialdemokratiet som parti har tendenser i samme retning. Vi har haft alt for vanskeligt ved at erkende, at verden har forandret sig. Vi hænger nemt alt for fast i, hvad gode partifæller har udrettet — for år tilbage. Vi skal af og til ligefrem tage os af, hvad veltjente pensionerede ministre og folketingsmedlemmer har sagt i tidens løb, dengang verden var anderledes.

Ikke ene om at passe mindeparken

Robert Pedersen er ikke ene om at

»Det kan ikke engang gå an at tro, at man kan føre politik som Per Hækkerup eller Jens Otto Krag gjorde. Det tror Robert, at vi kan, ja, ikke alene tror han det, han praler af, at han tror det.«

passe mindeparken. Han opregner i sin artikel en hel lille flok af aldrende kustoder, der sammen med ham står vagt om montrerne i det socialdemokratiske museum. Det skal de have lov til — det kan som sagt opleves som både smukt og trygt med den slags ældre herrer. Men det kan ikke nytte noget, at konserveringsbestrebelse får indflydelse på Socialdemokratiets politik. Den skal ikke handle om fortiden — så spændende og tankevækkende den end kan være — den skal handle om nutiden og om fremtiden. Og det er der af og til nogen, det kniber for — som det fremgår af vore 12 tabte mandater fra de sidste to valg.

Så vidt om det principielle. Så om det aktuelle: NATO — og dermed også os i Socialdemokratiet, der støtter NATO — er kommet til at stå for en terrorpolitik, som enten er amoralsk eller utroværdig, og det kan ikke blive ved at gå. Terrorpolitikken er amoralsk, hvis man for alvor mener, at man skal føre atomkrig i Europa. Hvad

er det for en sag, der kan overleve, at der bliver ført en atomkrig i Europa til ære for den? Hvad er det for en frihed, de overlevende på en europæisk atomslagmark vil være i besiddelse af, hvis de »vinder«? Hvis man på den anden side vil påvirke, at de atombomber, der står i Europa slet ikke skal kastes men blot forskrække russerne, så er det et utroværdigt forsvar, og det er kun lidt bedre end den amoralske trussel.

Flokkevis af gamle mænd

Dette ræsonnement behøver man ikke at være forsvarsekspert for at kunne indse — hundredetusindvis af mennesker har allerede gjort det. Det er derfor fredsbevægelserne har fået den tilslutning, som de har. Det nytter ikke noget at blive ved med at slå på, at NATO har støttet sig til terrorbalancen i 40 år, og at både Stauning, Robert og alle hans kustoder også har gjort det. Det duer ikke alligevel. Vi, der er tilhængere af et forsvar inden for NATO, har en forpligtelse til at sørge for, at flokkevis af gamle mænd på alder med præsident Reagan og Politbureauet i Sovjetunionen ikke sætter sig på forsvarspolitikken med deres uforanderlige, forstokkede meninger.

Det er fredsbevægelserne, der har sat bevægelse i debatten og dermed også i de europæiske socialdemokratier. Det fortjener de tak for — tak og støtte. Det kan man give dem ved at sende penge til Fredsfondens giro 9375600.